

NADNASLOV:

VJEROVALI ILI NE Stotinjak Zagrepčana ima u svojim stanovima gmazove

NASLOV:

Zmija kao kućni ljubimac?

PODNASLOV:

Naš sugovornik Ivan Cizelj, koji je već sedam godina kurator za ribe, vodozemce i gmazove u Zagrebačkom zoološkom vrtu, ističe da zmiju ne možete voditi u šetnju kao psa, niti ćete ju imati u krilu dok gledate televiziju. Taj dipl. agronom ipak ne doživljava gmazove kao "YouTube-ljubimce" i s 15 godina kod kuće je držao zmije

Povod ovom razgovoru rezultat je ankete koju smo proveli među učenicima Osnovne škole Ante Kovačića iz Zlatara. Pokazalo se da jedan učenik doma ima kraljevskog pitona. Zato smo odlučili pronaći nekoga tko se razumije u zmije i tako smo završili u Zoološkom vrtu. Primio nas je Ivan Cizelj koji je već sedam godina "alfa i omega" za neobične životinje u toj ustanovi. Rekao nam je da je kao petnaestogodišnjak doma držao zmije. Idealan sugovornik za razgovor.

Možemo odmah, onako "u glavu", zmija kao kućni ljubimac – da ili ne?

Zmije su divlje životinje i nisu domesticirane kao psi ili mačke; one nisu navikle da ih mazimo i da s njima imamo bliske kontakte. Zmije to ne vole. Gledanje televizije sa zmijom u krilu nije dobro za zmiju. Ne samo da nije dobro nego bi se to moglo karakterizirati kao

kršenje dobrobiti životinje. No, ne kažem da ako je netko zainteresiran za zmiju, da ju ne može držati doma. Zmija u kući da, ali ne kao klasični kućni ljubimac.

Kako se uopće zmije mogu legalno nabaviti?

Danas to nije problem. Postoje pet-shopovi u kojima se prodaju i gmazovi, tu su online-shopovi privatnih uzgajivača, a može se doći i izravno u privatnu uzgajivačnicu. To je legalno i tako kupujete životinju s papirima. Prilikom kupnje valja imati na umu da kupite onu vrstu kojoj možete pružiti potrebne uvjete. Od jednostavnijih zmija, za početnike, dostupne i jeftinije vrste su kraljevski pitoni i kukuruzne zmije poljarice poput kravosasa kojeg ima kod nas, mliječne zmije pa kraljevske zmije. Uglavnom, postoji desetak vrsta primjerenih početniku.

Je li imati doma zmiju, kako se to kaže, skup sport?

Početno ulaganje u principu nije veće nego kad imate nekog drugog kućnog ljubimca. Jedu jedanput na tjedan i zmija prosječne veličine pojede dva miša. To je dvadesetak kuna.

Usporedite to s kupnjom skuplje hrane za pse, mačke ili papige. Početno ulaganje, znači kupnja same životinje i odgovarajućeg terarija, stoji od 1000 kuna naviše.

Koji su zapravo uvjeti za držanje zmija u kući? Može malo konkretnije!

Zmije moraju živjeti u terariju. To je nastamba koja zmijama pruža sve što im je potrebno.

Obično je terarij stakleni, u njemu moraju postojati neki supstrat, mjesto za skrivanje, posuda s vodom, rasvjeta i u njemu moraju biti određena temperatura i vlaga. Moraju se nekako imitirati uvjeti u kojima u prirodi živi određena vrsta. Pritom je čest problem temperatura, no to se može riješiti zagrijavajućim žaruljama ili kabelima povezanim s termostatom.

Izlazi li zmija uopće iz tog terarija? Mislim, ispada, kako ste prije rekli, da je zmija onda ljubimac samo za gledanje. Gledanje "moje" zmije kroza staklo meni ne bi bilo ništa uzbudljivije od gledanja, primjerice, na YouTubeu.

Opet ću vam ponoviti. Zmija u kući da, ali ne kao klasični kućni ljubimac. Pitali ste izlazi li zmija iz terarija. Moram vam reći da zmije i u prirodi žive na jako malom području. Skriveno su. Vi ste iz Zlatara. Koliko ste puta prošli u vašem kraju, pogotovu u Loboru, pokraj neke zmije, a da toga niste bili svjesni. Kraljevski piton živi u termitnjacima i on u prirodi uopće ne vidi svjetlo dana. Neće vam ni doma biti aktivan, osim predvečer ili po noći. A tada vi spavate. Isto tako, zmija kada se najede jedan dan, sljedeća dva-tri dana neće biti aktivna. Kad ogladni, postat će aktivnija jer će tražiti hranu. Naravno, postoje i dnevno aktivne zmije poput kukuruznih zmija. Da vam odgovorim na pitanje. Da, zmiju vadim iz terarija. Samo kad ga trebam očistiti. I opet se vraćamo na ono vaše pitanje: zmija kao kućni ljubimac – da ili ne. Primjerice, kad ju vadimo, svako držanje zmije na rukama za nju je neki novi prostor, novi mirisi, nova svjetlost. Zmiji to predstavlja stres jer ona ima drukčiju percepciju okoline od ljudi.

Pse ljudi ostave na ulici ili odvezu u azil, utočište. Što kad se zasitimo zmije?

Najčešći je problem kad zmija preraste terarij. Naraste, primjerice, pet metara. Ljudi onda ne znaju što s njom i dolaze k nama.

Imate li saznanja koliko ljudi kod nas drži zmije doma?

Statistika veli da u SAD-u svako treće kućanstvo ima nekog egzotičnog kućnog ljubimca, poput pauka, guštera ili zmije. Više nisam u hobističkim krugovima, pa je teško reći kako je to u Hrvatskoj. Po mojoj procjeni, u Zagrebu u svojim stanovima stotinjak ljudi ima gmazove. I to zmije ili guštere.

Mogu li zmije biti bolesne? Ako da, ima li u nas netko tko ih liječi?

Ja sam agronom, a time se bave veterinari specijalizirani za gmazove. Najčešći je problem kod zmija u doba presvlačenja zbog preniske vlage, a ona je potrebna da se stara koža odvoji od nove. Problem je i ako ne postoji odgovarajuće mjesto za polaganje jaja.

Polaganje jaja? Putem od Zlatara do Zagreba sjetio sam se jednog pitanja, koje nisam stavio na papir. Shvatit ćete odmah razlog. Kako se zmije pare?

Najnormalnije, kako i sve druge životinje. Hahahaha. Sve zavisi od vrste. Primjerice, tropske vrste mogu se pariti cijelu godinu, a naše zmije u proljeće. Kod zmija čak postoji i borba mužjaka. No, da konkretno odgovorim. Ženke ispuštaju feromone. Možda ste to već učili iz Biologije. To su mirisne čestice i onda mužjak prati ženku. Mužjak ima parni spolni organ koji se nalazi s lijeve i s desne strane uz kloaku. Kloaka ili nečisnica, ako niste još učili o tome, je zadnji dio crijeva u ptica i gmazova. I sada, ako ženku pari s lijeve strane, koristit će se lijevom hemipenisom. I obratno. Veći dio ženki leže jaja i nakon dva mjeseca izlegu se mlade zmije.

Sve ste to lijepo argumentirali, ali nikako da čujemo kratak i jasan odgovor. Da ili ne?

Matija, imaš 14 godina, dopusti mi da ti sada velim ti. Prije ovog razgovora ti si i sam držao zmiju u rukama. Je li te bilo strah? Kladim se da jest. Sjeti se kako sam rekao tvom prijatelju Vilimu – dok je on držao pet metara dugu šarenu bou u rukama – da svaki čovjek ima urođeni strah od, primjerice, utapanja ili potresa. Strah od zmije je naučen. Najveći je problem kod ljudi nepoznavanje nečega pa se tako toga i boje. Zato se i ljudi boje zmija. Vlada fama da su zmije hladne i ljigave. Prvo, zmije nisu hladne jer imaju temperaturu okoliša u kojemu žive. Nisu ni ljigave jer nemaju nijednu žlijezdu znojnicu ni lojnicu na koži. Siguran sam da si se i

sam uvjerio da je zmija suha. Doduše, one izgledaju mokro i vlažno, no to je samo zbog ljusaka koje se presijavaju, a ljuske moraju biti jer je zbog njih manji otpor pri kretanju. Po meni, razloga za strah nema. Ali, treba se educirati i zmiju upoznati. Ne treba zmiju dirati ako ne znamo koja je vrsta. Isto tako, zmiju ne treba ubijati ako ne znamo koja je. Da se, ponovno, vratim na tvoje pitanje. Zmije su divlje životinje i može ih se bez problema držati kod kuće. Imao sam psa i s njim išao u šetnju. Sa zmijom je to nemoguće. Zaključak ostavljam tebi.

Šmasung33333

8. razred

- a) **Zaporka: Šmasung33333**
Razred: 8. r.
- b) **Ime i prezime učenika – autora rada:**
Matija Varga
- c) **Naslov rada:**
Zmija kao kućni ljubimac?
- d) **Razred: 8.b**
- e) **Vrsta novinarskoga rada: intervju**
- f) **Naziv škole: Osnovna škola Ante Kovačića, Zlatar**
- g) **Ime i prezime mentora: Denis Vincek**
- h) **Potpis mentora:**

- i) **Adresa škole: Vladimira Nazora 1, 49250 Zlatar**
Telefon: 049/466-832
- j) **Potpis ravnatelja škole:**
Marijan Posarić, prof.